

derpaa, uden at udsætte sig for for alfor stort Ansvar ligeoverfor Nutidens og Fremtidens Skatteydere. Ved denne Ordning er alt Mellemværende imellem Staten og Kommunen een Gang for alle afgjort paa dette Punkt. Der kan for Fremtiden ikke opstaae nogen Tvivl eller Collision med Hensyn til den hensigtsmæssigste Benyttelse af det store Areal. Kommunen vil ikke længere kunne komme til Staten med Fordring paa, at den skal tilfredsstille Sundheds-, Hensigtsmæssigheds- og Skonhedshensyn paa Befolknings- og Statskassens Fordeel, og omvendt vil heller ikke Kommunen have Leilighed til at beklage sig over de Dispositioner, som træffes af Staten eller Rigsdagen, og som kunne gribe ind i forskjellige kommunale Diemed. Staten er bleven befriet fra en Speculation, som under alle Omstændigheder maatte siges at være forbunden med stor Risiko. Dersom Staten selv skulde disponere over Terrainet ved at sælge det i større eller mindre Partier til Kysthavende, vilde det Sikke have været, at dette først vilde have foraarsaget Staten en stor Række af Udgifter, deels til Forberedelse af Byggegrunde og deels til Anlæg af Veie og Gader, hvorimod Indtægterne derfor kun vilde udkomme i en senere Tid og i en temmelig usikker Skikkelse. Alt dette er nu saaledes fjernet, og vi have faaet en Sum strax een Gang for alle, der, om den end er mindre end den, der kunde opnaaes ved selv at disponere over Anvendelsen, dog har den store Fordeel, at den kommer Nutiden, som efter vor hele finansielle Stilling tør antages at trænge haardest dertil til Gavn, og at den befrier os for et Foretagende, der altid i Statens Haand bliver mindre lønnende, end det kan blive i Privates eller Kommunens Haender. Jeg glæder mig derfor ogsaa over, at det er lykkedes at bringe denne Idee til Virkelighed, og jeg tør maagstee særlig have Udsknyt til at udtale denne Glæde, fordi jeg er den første, som egentlig har fremsat den, og fordi jeg erindrer, at skøndt den mødte en

velvillig Tilslutning og Understøttelse i Udvalget — uden hvilken der ikke heller vilde være aabnet den nogen Veie til at komme længere inde i Verden — havde den dog ved sin første Fremtræden, at kæmpe med Modstand og Tvivl hos Ministere, hans Colleger i Regjeringen, og ikke mindre Tvivl hos Kommunens forskjellige Repræsentanter. Jeg veed ogsaa, at det har været forbundet med stor Vanskelighed, at faae Ideen ført praktisk igjennem. Jeg er ikke ubekendt med, at selv i det sidste Dieblis i den ellefte Time reiste der sig forskjellige Stridigheder, som syntes at være ligeved at bringe til at glippe, hvad man troede heldigt at have naaet, ligesom jeg ogsaa har hørt, at der aldeles umiddedelbart efter Afslutningen er indtruffet forskjellige Smaaenheder af den Art, som jo altid let kunne indmellem Kjøber og Sælger, især naar den kjøbte Gjenstand er af et saa stort Omfang, og griber ind i saa mange Forhold. Tingene er imidlertid ført igjennem, og jeg antager, at Ideen maatte have seiret væsentligt, derved, at jo længere man faae paa den, desto mere maatte man erkende, at den var sund, rigtig praktisk og hensigtsmæssig i sig selv.

Dersom altsaa Loven af 6te Juli 1867 ikke handlede om Andet end Salg til Kjøbenhavns Commune af Tæstningsarealer, vilde jeg for mit Vedkommende ikke have følt mig opfordret til at gjøre videre Skridt i Anledning af denne Saa. Jeg veed, at der er forskellige ærede Medlemmer, som nære en anden Opfattelse end jeg om Salget til Kommunen. Jeg har hørt her i Thinget, og der er ogsaa udenfor Thinget fremkommet den Anskuelse, at Staten derved har faaet sine Fordringer ned under det Minimum, som kunde være naaet, og at Kjøbenhavns Commune har opnaaet dette Kjøb paa for gunstige Vilkaar. Det er en Mening, som meget vel kan støttes med Raasonnement og Argumenter, og som jeg paa ingen Maade skal søge at afvise; men det havde dog været det Naturligste for mig,